

**WYMAGANIA PRZEDMIOTOWE NA
POSZCZEGÓLNE STOPNIE
z Historii
(KLASY I – III)**

**Jadwiga Lenart
Jarosław Pietrzak**

WYMAGANIA I KRYTERIA OCENIANIA W NAUCZANIU PRZEDMIOTU HISTORIA W GIMNAZJUM

Zeszyt – prowadzony systematycznie, czytelnie, w razie potrzeby notatki własne i zadania domowe (zadania domowe sprawdzane wyrywkowo, brak zadania można poprawić do tygodnia, za pracę złożoną w celu poprawy uczeń otrzymuje ocenę niższą o stopień niż w przypadku, kiedy zrobi zadanie w terminie)

UCZEŃ JEST OCENIANY NA 4 PŁASZCZYZNACH:

- ❖ Terminy i pojęcia:
(znajomość podstawowych pojęć, ich rozumienie i stosowanie – najczęściej sprawdzane przy pomocy krótkich kartkówek)

- ❖ Czytanie ze zrozumieniem:
(analiza źródeł historycznych, wykresów, tabel, ilustracji [ikonografia], informacji zawartych w podręczniku, czytanie mapy)

- ❖ Samodzielna myślenie; rozwiązywanie zadań i problemów. Rozumienie tekstu:
(przekazywanie zdobytych wiadomości i umiejętności – sprawdzane przez nauczyciela przy odpowiedzi ustnej przynajmniej raz w semestrze)
Tutaj wpisywane są także oceny z całogodzinnego sprawdzianu

- ❖ Tworzenie własnego tekstu:
(zadania, referaty, monografie, recenzje, projekty, prezentacje multimedialne, aktywność)
Sposób oceniania aktywności nauczyciel podaje każdej klasie indywidualnie.

Formy oceniania:

(**odpowiedzi ustne, całogodzinne sprawdziany** obejmujące szeroki zakres materiału (**będą one oceniane według następującej punktacji: 0 – 34 % ndst, 35 – 50 % dop, 51 – 75% dst, 76 – 89% db, 90 –100% bdb, 100 % + zadanie dodatkowe cel**), **kartkówki** [bez zapowiedzi z trzech ostatnich lekcji] , **zadania domowe, referaty, analiza źródeł, praca na lekcji, prezentacje multimedialne**)

Uczeń informowany jest na bieżąco o ocenach. Pracuje na swoją ocenę systematycznie. Nie ma zdawania pod koniec semestru na ocenę wyższą niż wypracowana. Wycieczki przedmiotowe z historii mogą być zrealizowane w klasach II i dotyczyć zabytków Krakowa.

KRYTERIA NA POSZCZEGÓLNE OCENY

Uczeń otrzymuje ocenę celującą gdy:

Posiada wiadomości sporo wykraczające poza obowiązkowe wymagania programowe. Potrafi wykorzystać nabytą wiedzę na lekcjach innych przedmiotów. Chętnie bierze udział w konkursach, olimpiadach i in. i odnosi w nich znaczące sukcesy.

Uczeń otrzymuje ocenę bardzo dobrą gdy:

Wyczerpująco opanował wiedzę ustaloną programem. Potrafi przytaczać rzeczowe argumenty na obronę swojego stanowiska. Potrafi aktywnie uczestniczyć w rozwiązywaniu zadań i problemów. Chętnie dociera do różnych informacji. Jest aktywny, poszukujący, samodzielny. Chętnie uczestniczy w konkursach, olimpiadach i odnosi w nich pewne sukcesy.

Uczeń otrzymuje ocenę dobrą gdy:

Opanował wiedzę w stopniu dobrym (z niewielkimi brakami). Potrafi uzasadniać i argumentować w sposób niepełny. Uczestniczy w rozwiązywaniu problemów, częściowo inspirowany przez nauczyciela. Jest aktywny, współpracuje z nauczycielem.

Uczeń otrzymuje ocenę dostateczną gdy:

Opanował materiał w stopniu zadowalającym. Ma trudności z myśleniem historycznym. Jest bierny, ale wykonuje powierzone zadania o średnim stopniu trudności.

Uczeń otrzymuje ocenę dopuszczającą gdy:

Dysponuje podstawowymi umiejętnościami, umożliwiającymi uzupełnienie braków. Ma trudności w rozwiązywaniu zadań problemowych np. analiza źródła historycznego czy umiejscowienie wydarzeń w szeregu przyczynowo skutkowym. Treści historyczne wykorzystuje w niewielkim stopniu.

Uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną gdy:

Brakuje mu podstawowych wiadomości. Nie opanował umiejętności związanych z myśleniem historycznym. Nie potrafi rozwiązywać zadań problemowych. Jest bierny i nie wykazuje zainteresowania przedmiotem.

Szczegółowe kryteria ocen z zakresu historii w klasie I, II i III gimnazjum

WYMAGANIA WYKRACZAJĄCE POZA PROGRAM NAUCZANIA (OCENA CELUJĄCA)

Wiedza:

- uczeń posiada wiedzę historyczną wyraźnie wykraczającą poza obowiązkowe wymagania programowe, potwierdzając je w toku pracy lekcyjnej i pozalekcyjnej,
- posiada zainteresowania humanistyczne, systematycznie pracuje, czyta książki i artykuły historyczne,
- uczestniczy w różnych konkursach historycznych, olimpiadach, osiąga sukcesy, prowadzi samodzielne poszukiwania.

Umiejętności:

- uczeń posiada umiejętności określone dla poziomu wymagań podstawowych, rozszerzających, dopełniających i uzupełniających o nowe kompetencje,
- samodzielnie zdobywa wiadomości,
- wykorzystuje zdobytą wiedzę w nowych sytuacjach poznawczych,
- umie dokonać syntezy, analizy materiału oraz powiązać je z zagadnieniami poznanymi w czasie innych przedmiotów,
- umie powiązać dzieje własnego regionu z historią własnego kraju lub z dziejami powszechnymi,
- krytycznie analizuje treści prezentowane przez media i inne źródła.

Aktywność:

- bierze aktywny udział w zajęciach lekcyjnych i pozalekcyjnych,
- dodatkowo wykonuje zadania wykraczające poza obowiązkowe czynności procesu lekcyjnego,
- opracowuje plany, schematy, biogramy, gromadzi materiał regionalny, przygotowuje inscenizacje, zabawy dydaktyczne,
- bierze udział w konkursach pozaszkolnych i olimpiadach historycznych i osiąga sukcesy,
- współpracuje z nauczycielem, wykazuje się dociekliwością, własną pomysłowością i inicjatywą, jest twórczy i pracowity.

WYMAGANIA DOPEŁNIAJĄCE (OCENA BARDZO DOBRA)

Wiedza:

- uczeń posiada zasób wiedzy określony programem oraz wiedzę uzyskaną w wyniku dodatkowych zainteresowań historycznych, wiedzę regionalną i lokalną,
- zna przyczyny, przebieg i skutki faktów, wydarzeń, zjawisk, procesów,
- zna typologię źródeł historycznych, pojęcia i terminy dotyczące problemów badania źródeł historycznych,
- pamięta daty, wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne oraz rolę postaci w nich uczestniczących,
- rozumie zmienność i ciągłość procesów,
- rozumie przeciwstawne interpretacje wydarzeń.

Umiejętności:

- posiada umiejętności dla poziomu rozszerzającego i dopełniającego uzupełnione o nowe kompetencje,
- operuje wiedzą historyczną,
- korzysta z różnych źródeł informacji,
- porównuje je i ocenia ich wiarygodność oraz przydatność,
- samodzielnie formułuje i definiuje pojęcia oraz posługuje się nimi ze zrozumieniem,
- formułuje i rozwiązuje problemy historyczne,
- wykorzystuje wiedzę z pokrewnych przedmiotów,
- potrafi argumentować swoje wypowiedzi, sądy, opinie, oceny,
- rozróżnia prawdę historyczną od fikcji,
- zdobytą wiedzę prezentuje w różnych formach: w wypowiedziach ustnych i pisemnych,
- przedstawia prace problemowe, przekrojowe, prace w grupie np. metody projektu.

Aktywność:

- czynnie uczestniczy w lekcjach, bierze udział w dyskusjach, debatach, grach dydaktycznych na forum klasowym,
- wykonuje dobrowolnie zadania wykraczające poza program, zdobywając nową wiedzę i doświadczenia,
- wykazuje się pomysłowością, inicjatywą i pracowitością.

WYMAGANIA ROZSZERZAJĄCE (OCENA DOBRA)

Wiedza:

- uczeń opanował materiał przewidziany w programie,
- zna i rozumie większość pojęć,
- zna przyczyny i skutki faktów, wydarzeń, zjawisk i procesów historycznych,
- rozumie związki i zależności pomiędzy historią powszechną i historią Polski,
- odtwarza rzeczywistość historyczną na podstawie źródeł historycznych i literackich,
- pamięta daty początkowe i końcowe wydarzeń historycznych,
- zna postacie historyczne ważne dla dziejów Polski i świata,
- uczeń dobrze opanował materiał, ale czasami popełnia błędy.

Umiejętności:

- posiada umiejętności dla poziomu podstawowego, uzupełnione o nowe kompetencje,
- porządkuje fakty według kryterium czasu i przestrzeni,
- selekcjonuje fakty i wydarzenia, rozumie związki między nimi,
- wykorzystuje zdobytą wiedzę, formułuje oceny, opinie i uzasadnia je,
- umie samodzielnie czerpać wiedzę z różnych źródeł informacji i je interpretować z różnorodnymi środkami dydaktycznymi,
- poprawnie posługuje się mapą,
- przy pomocy nauczyciela poprawnie analizuje teksty źródłowe i porównuje uzyskane informacje z innymi źródłami,
- bierze udział w dyskusjach, grach dydaktycznych, formułuje poprawnie wypowiedzi ustne i pisemne.

Aktywność:

- jest aktywny w czasie lekcji, wykonuje polecenia nauczyciela,
- zadania mu powierzone wykonuje samodzielnie,
- jest uczynny, koleżeński.

WYMAGANIA PODSTAWOWE (OCENA DOSTATECZNA)

Wiedza:

- posiada podstawową wiedzę, przewidzianą programem nauczania w stopniu zadawalającym,
- nazywa poznane epoki i podaje ich cechy,
- rozumie znaczenie złożoności faktów, wydarzeń, zjawisk, procesów oraz zna daty roczne przełomowych wydarzeń,
- rozumie zmienność i ciągłość procesów historycznych,
- rozumie rolę źródeł historycznych w poznawaniu historii,
- pamięta wybitne jednostki poznanych wydarzeń,
- w pracach pisemnych popełnia błędy merytoryczne, ale po uwagach nauczyciela potrafi je poprawić.

Umiejętności:

- uczeń potrafi wykonać polecenia wymagające zastosowania umiejętności przewidzianych programem o średnim stopniu trudności,
- posiada umiejętności dla poziomu wymagań koniecznych, uzupełnionych o nowe kompetencje,
- dostrzega zmienność i ciągłość wydarzeń oraz zjawisk,
- umieszcza fakty w czasie i przestrzeni historycznej,
- dostrzega przyczyny i skutki między faktami, wydarzeniami i zjawiskami,
- umie wykorzystać różne źródła wiedzy historycznej,
- umie wypowiadać się w formie ustnej i pisemnej na konkretny temat.

Aktywność:

- bierze udział w pracy zespołowej,
- nie pracuje systematycznie, aktywnością wykazuje się sporadycznie.

WYMAGANIA KONIECZNE (OCENA DOPUSZCZAJĄCA)

Wiedza:

- ❖ uczeń posiada niepełną wiedzę określoną programem nauczania,
- przy pomocy nauczyciela jest w stanie zrealizować polecenia dotyczące zastosowania posiadanej wiedzy,
- posiada minimalną wiedzę dotyczącą wydarzeń Polski i świata,
- zna proste fakty, pojęcia historyczne i terminy, podstawowe wydarzenia i zjawiska oraz ich przyczyny i skutki
- luki wiedzy jest w stanie uzupełnić w dłuższym okresie czasu.

Umiejętności:

- przy pomocy nauczyciela umie zastosować umiejętności przewidziane programem i dysponuje umiejętnościami, które pozwolą mu uzupełnić braki w dalszym procesie uczenia się historii,
- umie nazywać fakty, wydarzenia, zjawiska,
- umie szeregować wydarzenia w czasie,
- dostrzega związki między życiem gospodarczym, położeniem geograficznym,
- odczytuje dane kartograficzne,
- potrafi posługiwać się podręcznikiem, słownikiem,

- czyta ze zrozumieniem treści zawarte w źródle.

Aktywność:

- bierna postawa na lekcjach,
- zachowuje się poprawnie na lekcjach, nie przeszkadza,
- pracuje na lekcjach tylko pod nadzorem nauczyciela i z pomocą kolegów.

OCENA NIEDOSTATECZNA

Wiedza:

- braki wiedzy są duże, nie rokuje nadziei na ich usunięcie przy pomocy nauczyciela, nawet w długim okresie czasu,
- nie pamięta prostych faktów, pojęć i terminów historycznych,
- nie dostrzega prostych przyczyn, i skutków faktów, wydarzeń, zjawisk,
- nie opanował w stopniu minimalnym zagadnień poruszanych na lekcji,
- wyraźny brak zainteresowania przedmiotem.

Umiejętności:

- nie potrafi nawet przy pomocy nauczyciela wykonać prostych poleceń i prostych umiejętności,
- nie umie nazywać faktów, wydarzeń, zjawisk, nie potrafi umieścić ich w czasie i przestrzeni,
- nie umie dostrzec prostych przyczyn skutków faktów, wydarzeń i zjawisk,
- nie rozumie prostego tekstu źródłowego.

Aktywność:

- przeszkadza w trakcie lekcji, uniemożliwia prowadzenie zajęć,
- odmawia wykonywania zadań postawionych przez nauczyciela bądź grupę.

WYMAGANIA

po klasie I:

1. Najdawniejsze dzieje człowieka. Uczeń:

1) porównuje koczowniczy tryb życia z osiadłym i opisuje skutki przyjęcia przez człowieka trybu osiadłego;

2) wyjaśnia zależności pomiędzy środowiskiem geograficznym a warunkami życia człowieka.

2. Cywilizacje Bliskiego Wschodu. Uczeń:

1) lokalizuje w czasie i przestrzeni cywilizacje starożytnej Mezopotamii i Egiptu;

2) charakteryzuje strukturę społeczeństwa i system wierzeń w Egipcie;

3) wyjaśnia znaczenie pisma i prawa w procesie powstawania państw;

4) rozpoznaje typy pisma wykształcone na terenie Mezopotamii i Egiptu.

3. Starożytny Izrael.

Uczeń:

1) charakteryzuje podstawowe symbole i główne zasady judaizmu;

2) wyjaśnia różnicę pomiędzy politeizmem a monoteizmem, odwołując się do przykładów.

4. Cywilizacja grecka.

Uczeń:

1) wyjaśnia wpływ środowiska geograficznego na gospodarkę i rozwój polityczny starożytnej Grecji;

2) umiejscawia w czasie i porównuje system sprawowania władzy oraz organizację społeczeństwa w Sparcie i Atenach peryklejskich;

3) charakteryzuje czynniki integrujące starożytnych Greków – język, system wierzeń, teatr oraz igrzyska olimpijskie.

5. Cywilizacja rzymska.

Uczeń:

1) umiejscawia w czasie i charakteryzuje system sprawowania władzy oraz organizację społeczeństwa w Rzymie republikańskim i cesarstwie;

2) wyjaśnia przyczyny i wskazuje skutki ekspansji Rzymu, opisując postawy Rzymian

wobec niewolników i ludów podbitych;

3) podaje przykłady wpływu kultury greckiej na kulturę rzymską;

4) rozróżnia wewnętrzne i zewnętrzne przyczyny upadku starożytnego państwa rzymskiego.

6. Dziedzictwo antyku.

Uczeń:

1) charakteryzuje najważniejsze osiągnięcia kultury materialnej i duchowej antycznego świata w różnych dziedzinach: filozofii, nauce, architekturze, sztuce, literaturze;

2) podaje przykłady osiągnięć cywilizacyjnych antyku, które mają wpływ na cywilizację współczesną.

7. Chrześcijaństwo.

Uczeń:

1) umiejscawia w czasie i przestrzeni narodziny i rozprzestrzenianie się chrześcijaństwa;

2) wskazuje przyczyny i przykłady prześladowania chrześcijan w państwie rzymskim.

8. Arabowie i świat islamski.

Uczeń:

1) umiejscawia w czasie i przestrzeni kierunki i zasięg podbojów arabskich;

2) opisuje podstawowe zasady i symbole islamu;

3) wyjaśnia rolę Arabów w przekazywaniu dorobku kulturowego pomiędzy Wschodem a Zachodem.

9. Początki cywilizacji zachodniego chrześcijaństwa. Uczeń:

1) umiejscawia w czasie i przestrzeni monarchię Karola Wielkiego, Państwo Kościelne oraz Cesarstwo w Europie Zachodniej;

2) charakteryzuje działalność Karola Wielkiego i wyjaśnia, na czym polegał renesans karoliński;

3) charakteryzuje główne idee uniwersalnego cesarstwa Ottona III;

4) opisuje relacje pomiędzy władzą cesarską a papieską w X-XI w.

10. Bizancjum i Kościół wschodni.

Uczeń:

1) lokalizuje w czasie i przestrzeni cesarstwo bizantyjskie;

2) charakteryzuje rolę Bizancjum jako kontynuatora cesarstwa rzymskiego i rozpoznaje

osiągnięcia kultury bizantyjskiej (prawo, architektura, sztuka);

3) wyjaśnia przyczyny i skutki rozłamu w Kościele w XI w.

11. Społeczeństwo średniowiecznej Europy.

Uczeń:

1) rozpoznaje typowe instytucje systemu lennego;

2) wyjaśnia pojęcie stanu i charakteryzuje podziały społeczne w średniowieczu;

3) charakteryzuje funkcje gospodarcze, polityczne i kulturowe miast w średniowieczu.

12. Kultura materialna i duchowa łacińskiej Europy.

Uczeń:

1) wyjaśnia kulturotwórczą rolę Kościoła w dziedzinie nauki, architektury, sztuki i życia codziennego średniowiecznego społeczeństwa;

2) porównuje główne elementy kultury rycerskiej i kultury miejskiej;

3) rozpoznaje zabytki kultury średniowiecza, wskazując różnice pomiędzy stylem romańskim a stylem gotyckim, z uwzględnieniem przykładów z własnego regionu.

13. Polska pierwszych Piastów.

Uczeń:

1) sytuuje w czasie i przestrzeni państwo pierwszych Piastów;

2) wskazuje, na przykładzie państwa pierwszych Piastów, charakterystyczne cechy monarchii patrymonialnej;

3) wyjaśnia okoliczności przyjęcia chrztu przez Piastów oraz następstwa kulturowe, społeczne i polityczne chrystianizacji Polski;

4) ocenia dokonania pierwszych Piastów w dziedzinie polityki, gospodarki i kultury.

14. Polska dzielnicowa i zjednoczona.

Uczeń:

1) sytuuje w czasie i przestrzeni Polskę okresu rozbitcia dzielnicowego;

2) opisuje postanowienia statutu Bolesława Krzywoustego;

3) porządkuje i sytuuje w czasie najważniejsze wydarzenia związane z relacjami polsko – krzyżackimi w epoce Piastów;

4) opisuje zmiany społeczno-gospodarcze w epoce rozbitcia dzielnicowego i dostrzega związki pomiędzy rozwojem ruchu osadniczego a ożywieniem gospodarczym;

- 5) ocenia dokonania Kazimierza Wielkiego w dziedzinie polityki wewnętrznej (system obronny, urbanizacja kraju, prawo, nauka) oraz w polityce zagranicznej;
- 6) charakteryzuje zmiany struktury społeczno-wyznaniowej Królestwa Polskiego po przyłączeniu ziem ruskich.

WYMAGANIA

po klasie II:

1. Polska w dobie unii z Litwą.

Uczeń:

- 1) wyjaśnia przyczyny i ocenia następstwa unii Polski z Litwą;
- 2) porządkuje i sytuuje w czasie najważniejsze wydarzenia związane z relacjami polsko – krzyżackimi w epoce Jagiellonów;
- 3) charakteryzuje rozwój uprawnień stanu szlacheckiego.

2. Wielkie odkrycia geograficzne.

Uczeń:

- 1) sytuuje w czasie i przestrzeni wyprawy Krzysztofa Kolumba, Vasco da Gamy, Ferdynanda Magellana oraz sytuuje w przestrzeni posiadłości kolonialne Portugalii i Hiszpanii;
- 2) ocenia wpływ odkryć geograficznych na Sycie społeczno-gospodarcze i kulturowe Europy oraz dla Nowego Świata.

3. Humanizm i renesans.

Uczeń:

- 1) wyjaśnia źródła rozwoju kultury renesansu oraz opisuje jej charakterystyczne cechy;
- 2) charakteryzuje największe osiągnięcia: Leonarda da Vinci, Michała Anioła, Rafaela Santi, Erazma z Rotterdamu, Mikołaja Kopernika i Galileusza;
- 3) ocenia rolę druku dla upowszechniania idei renesansu oraz rozwoju cywilizacji europejskiej.

4. Rozłam w Kościele zachodnim.

Uczeń:

- 1) wymienia czynniki, które doprowadziły do rozłamu w Kościele zachodnim;
- 2) opisuje cele i charakteryzuje działalność Marcina Lutra i Jana Kalwina oraz przedstawia okoliczności powstania kościoła anglikańskiego;
- 3) wyjaśnia cele zwołania soboru trydenckiego i wskazuje postanowienia służące wzmocnieniu katolicyzmu.

5. Polska i Litwa w czasach ostatnich Jagiellonów.

Uczeń:

- 1) ocenia politykę zagraniczną ostatnich Jagiellonów;
- 2) przedstawia okoliczności zawarcia unii realnej pomiędzy Polską a Litwą i jej główne postanowienia oraz wskazuje na mapie terytorium Rzeczypospolitej Obojga Narodów;
- 3) charakteryzuje stosunki wyznaniowe w państwie polsko-litewskim i wyjaśnia ich specyfikę na tle europejskim;
- 4) przedstawia największe osiągnięcia piśmiennictwa polskiego epoki renesansu, uwzględniając twórczość Mikołaja Reja, Jana Kochanowskiego, Andrzeja Frycza Modrzewskiego;
- 5) rozpoznaje reprezentatywne obiekty sztuki renesansowej na ziemiach polskich ze szczególnym uwzględnieniem własnego regionu.

6. Społeczeństwo i ustroj Rzeczypospolitej Obojga Narodów.

Uczeń:

- 1) wymienia instytucje ustrojowe demokracji szlacheckiej i charakteryzuje ich kompetencje;
- 2) wyjaśnia okoliczności uchwalenia oraz główne założenia konfederacji warszawskiej i artykułów henrykowskich;
- 3) przedstawia zasady wolnej elekcji;
- 4) ocenia charakter zmian systemu polityczno-ustrojowego Rzeczypospolitej w XVII w.;
- 5) rozpoznaje charakterystyczne cechy kultury baroku, odwołując się do przykładów architektury i sztuki we własnym regionie.

7. Rzeczpospolita Obojga Narodów i jej sąsiedzi w XVII w.

Uczeń:

- 1) wyjaśnia główne przyczyny wojen Rzeczypospolitej ze Szwecją, Turcją i Rosją;
- 2) wyjaśnia przyczyny, cele i następstwa powstania Bohdana Chmielnickiego na Ukrainie;
- 3) ocenia społeczno-gospodarcze i polityczne następstwa wojen w XVII w.;
- 4) wyjaśnia przyczyny i wskazuje przejawy kryzysu politycznego i społeczno-gospodarczego Rzeczypospolitej w II połowie XVII w.

8. Formy państwa nowożytnego.

Uczeń:

- 1) charakteryzuje, na przykładzie Francji Ludwika XIV, ustrój monarchii absolutnej;
- 2) wymienia, odwołując się do przykładu Anglii, główne cechy monarchii parlamentarnej;
- 3) porównuje monarchię parlamentarną z monarchią absolutną, uwzględniając zakres władzy monarszej, prawa i obowiązki poddanych, rolę instytucji stanowych (parlamentu);
- 4) wyjaśnia, na czym polegała specyfika ustroju Rzeczypospolitej Obojga Narodów na tle Europy.

9. Europa w XVIII w.

Uczeń:

- 1) wymienia idee oświecenia i rozpoznaje je w nauce, literaturze, architekturze i sztuce;
- 2) charakteryzuje zasadę trójpodziału władzy Monteskiusza i zasadę umowy społecznej Rousseau;
- 3) porównuje reformy oświeceniowe wprowadzone w Prusach, Rosji i Austrii.

10. Rzeczpospolita Obojga Narodów w XVIII w.

Uczeń:

- 1) przedstawia przyczyny i przejawy kryzysu państwa polskiego w czasach saskich;
- 2) wyjaśnia zmiany położenia międzynarodowego Rzeczypospolitej w XVIII w.;
- 3) charakteryzuje projekty reform ustrojowych Stanisława Konarskiego i Stanisława Leszczyńskiego oraz dostrzega przejawy ożywienia w gospodarce i kulturze czasów saskich.

11. Bunt poddanych – wojna o niepodległość Stanów Zjednoczonych.

Uczeń:

- 1) przedstawia przyczyny i następstwa wojny o niepodległość;

- 2) ocenia wkład Polaków w walkę o niepodległość Stanów Zjednoczonych;
- 3) wymienia główne instytucje ustrojowe Stanów Zjednoczonych i wyjaśnia, w jaki sposób konstytucja amerykańska realizowała w praktyce zasadę trójpodziału władzy.

12. Rzeczpospolita w dobie stanisławowskiej.

Uczeń:

- 1) przedstawia okoliczności powstania, zadania i osiągnięcia Komisji Edukacji Narodowej;
- 2) sytuuje w czasie obrady Sejmu Wielkiego oraz uchwalenie Konstytucji 3 maja; wymienia reformy Sejmu Wielkiego oraz postanowienia Konstytucji 3 maja;
- 3) wyjaśnia okoliczności zawiązania konfederacji targowickiej i ocenia jej następstwa;
- 4) rozpoznaje charakterystyczne cechy polskiego oświecenia i charakteryzuje przykłady sztuki okresu klasycyzmu z uwzględnieniem własnego regionu.

13. Walka o utrzymanie niepodległości w ostatnich latach XVIII w.

Uczeń:

- 1) sytuuje w czasie I, II i III rozbiór Rzeczypospolitej i wskazuje na mapie zmiany terytorialne po każdym rozbiorze;
- 2) przedstawia cele i następstwa powstania kościuszkowskiego;
- 3) rozróżnia wewnętrzne i zewnętrzne przyczyny upadku Rzeczypospolitej.

14. Rewolucja francuska.

Uczeń:

- 1) wyjaśnia główne przyczyny rewolucji i ocenia jej skutki;
- 2) wskazuje charakterystyczne cechy dyktatury jakobińskiej;
- 3) opisuje główne zasady ideowe rewolucji francuskiej zawarte w Deklaracji Praw Człowieka i Obywatela.

15. Epoka napoleońska.

Uczeń:

- 1) opisuje zmiany w Europie w okresie napoleońskim w zakresie stosunków społeczno – gospodarczych i politycznych;
- 2) wyjaśnia okoliczności utworzenia Legionów Polskich i Księstwa Warszawskiego oraz opisuje cechy ustrojowe i terytorium Księstwa Warszawskiego;
- 3) ocenia politykę Napoleona wobec sprawy polskiej oraz postawę Polaków wobec Napoleona

WYMAGANIA

Uczeń po klasie III :

1. Europa po kongresie wiedeńskim.

Uczeń:

- 1) przedstawia zasady i postanowienia kongresu wiedeńskiego, uwzględniając jego decyzje w sprawie polskiej;
- 2) wyjaśnia główne założenia idei liberalizmu, socjalizmu oraz idei narodowych w Europie w I połowie XIX w.

2. Rozwój cywilizacji przemysłowej.

Uczeń:

- 1) wymienia charakterystyczne cechy rewolucji przemysłowej;
- 2) podaje przykłady pozytywnych i negatywnych skutków procesu uprzemysłowienia, w tym dla środowiska naturalnego;
- 3) identyfikuje najważniejsze wynalazki i odkrycia XIX w. oraz wyjaśnia następstwa ekonomiczne i społeczne ich zastosowania;
- 4) opisuje zmiany w poziomie życia różnych grup społecznych w XIX w. na podstawie źródeł pisanych, ikonograficznych i statystycznych.

3. Europa i świat w XIX w.

Uczeń:

- 1) opisuje przyczyny i skutki wojny secesyjnej w Stanach Zjednoczonych;
- 2) dostrzega podobieństwa i różnice w procesie jednoczenia Włoch i Niemiec;
- 3) wyjaśnia przyczyny i sytuuje w przestrzeni kierunki oraz zasięg ekspansji kolonialnej państw europejskich w XIX w.;
- 4) ocenia pozytywne i negatywne skutki polityki kolonialnej z perspektywy europejskiej oraz kolonizowanych społeczności i państw.

4. Ziemie polskie po kongresie wiedeńskim.

Uczeń:

- 1) wskazuje na mapie nowy układ granic państw zaborczych na ziemiach polskich po kongresie wiedeńskim;
- 2) charakteryzuje ustrój Królestwa Polskiego;
- 3) ocenia osiągnięcia Królestwa Polskiego w gospodarce, kulturze i szkolnictwie.

5. Społeczeństwo dawnej Rzeczypospolitej w okresie powstań narodowych.

Uczeń:

- 1) sytuuje w czasie i przestrzeni powstanie listopadowe i powstanie styczniowe;
- 2) przedstawia przyczyny oraz porównuje przebieg i charakter powstań narodowych;
- 3) rozróżnia bezpośrednie i długofalowe następstwa powstańczych ruchów narodowych;
- 4) charakteryzuje główne nurty i postaci Wielkiej Emigracji.

6. Życie pod zaborami.

Uczeń:

- 1) wyjaśnia cele i opisuje metody działań zaborców wobec mieszkańców ziem dawnej Rzeczypospolitej;
- 2) charakteryzuje i ocenia zróżnicowane postawy społeczeństwa wobec zaborców;
- 3) porównuje warunki życia społeczeństwa w trzech zaborach w II połowie XIX w., uwzględniając możliwości prowadzenia działalności społecznej i rozwoju narodowego;
- 4) przedstawia główne nurty życia politycznego pod zaborami w końcu XIX w.

7. Europa i świat na przełomie XIX i XX w.

Uczeń:

- 1) przedstawia skutki przewrotu technicznego i postępu cywilizacyjnego, w tym dla środowiska naturalnego;
- 2) charakteryzuje przyczyny i następstwa procesu demokratyzacji życia politycznego;
- 3) przedstawia nowe zjawiska kulturowe, w tym narodziny kultury masowej i przemiany obyczajowe.

8. I wojna światowa i jej skutki.

Uczeń:

- 1) wymienia główne przyczyny narastania konfliktów pomiędzy mocarstwami europejskimi na przełomie XIX i XX w. oraz umiejscawia je na politycznej mapie świata i Europy;
- 2) charakteryzuje specyfikę działań wojennych, ze szczególnym uwzględnieniem nowych środków technicznych.

9. Rewolucje rosyjskie.

Uczeń:

- 1) wyjaśnia polityczne i społeczno-gospodarcze przyczyny wybuchu rewolucji w Rosji w 1917 r.;
- 2) wyjaśnia okoliczności przejęcia przez bolszewików władzy w Rosji;
- 3) opisuje bezpośrednie następstwa rewolucji lutowej i październikowej dla Rosji oraz Europy;
- 4) charakteryzuje reakcję Europy na wydarzenia w Rosji.

10. Sprawa polska w I wojnie światowej.

Uczeń:

- 1) charakteryzuje stosunek państw zaborczych do sprawy polskiej oraz opisuje poglądy zwolenników różnych orientacji politycznych;
- 2) ocenia wysiłek zbrojny Polaków;
- 3) wyjaśnia międzynarodowe uwarunkowania sprawy polskiej.

Warunki i tryb uzyskania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej z obowiązkowych i dodatkowych zajęć edukacyjnych według statutu szkoły

Dopuszcza się możliwość ubiegania się o wyższą niż przewidywaną roczną ocenę klasyfikacyjną z najwyżej dwóch obowiązkowych zajęć edukacyjnych, z najwyżej jednego dodatkowego zajęcia edukacyjnego oraz o wyższą roczną ocenę klasyfikacyjną zachowania. Możliwość ubiegania się, o wyższą niż przewidywana roczną ocenę klasyfikacyjną mają uczniowie, którzy:

5.1. Uzyskali oceny z większości (2/3) przeprowadzonych w danym roku szkolnym prac klasowych, sprawdzianów, testów i ćwiczeń sprawdzających, pisząc je w ustalonych przez nauczyciela terminach (dotyczy też dodatkowego terminu w przypadku usprawiedliwionej nieobecności),

5.2. Skorzystali z możliwości poprawy w/w form pisemnych i uzyskali oceny wyższe,

5.3. Aktywnie uczestniczyli w procesie zdobywania wiedzy i umiejętności

92
w ramach lekcji.

5.4. Wykazali zainteresowanie w zakresie poprawiania ocen bieżących w ciągu roku szkolnego.

6. Uzyskanie wyższych niż przewidywane rocznych ocen klasyfikacji z zajęć edukacyjnych następuje w wyniku przeprowadzenia sprawdzianu wiadomości i umiejętności ucznia w formie pisemnej i ustnej, w ostatnim tygodniu zajęć edukacyjnych, przed plenarnym zebraniem klasyfikacyjnym rady pedagogicznej.

a) Sprawdzian z muzyki, plastyki, informatyki, techniki i wychowania fizycznego ma formę ćwiczeń praktycznych.

7. Z wnioskiem o ustalenie wyższych niż przewidywane rocznych ocen klasyfikacyjnych z zajęć edukacyjnych lub rocznej oceny klasyfikacyjnej zachowania występuje do dyrektora szkoły uczeń lub jego rodzice (prawni opiekunowie) w terminie 2 dni od przekazania informacji o przewidywanych ocenach.

a) wniosek powinien zawierać wyszczególnienie zajęć edukacyjnych, których dotyczy podwyższenie oceny oraz ocenę o jaką ubiega się uczeń; w przypadku rocznej oceny klasyfikacyjnej zachowania - wyszczególnienie spraw, zachowań i działań ucznia nieuwzględnionych przez wychowawcę przy ustalaniu oceny oraz ocenę o jaką ubiega się uczeń.

8. W przypadku stwierdzenia spełnienia wymagań, o których mowa w ust. 2, dyrektor szkoły ustala skład zespołu do przeprowadzenia sprawdzianu i ustala z uczniem i jego rodzicami (prawnymi opiekunami) jego termin. W przypadku rocznej oceny klasyfikacyjnej z zajęć edukacyjnych w skład zespołu wchodzi: dyrektor szkoły luba zastępca dyrektora - jako przewodniczący, nauczyciel prowadzący dane zajęcia edukacyjne, nauczyciel prowadzący takie same lub pokrewne zajęcia edukacyjne.

9. Uczeń także może ubiegać się o sprawdzian wiadomości i umiejętności z zajęć edukacyjnych w celu podniesienia oceny końcoworocznej jeżeli:

a) nieobecność w szkole spowodowana była jego długotrwałą chorobą lub

93
wypadkiem losowym w jego rodzinie,

b) upoważnia go do tego orzeczenie lekarskie przyczynie niepowodzeń w szkole spowodowanych ukrytą chorobą lub deficytami.

§ 113.

Ustalona przez komisję roczna ocena klasyfikacyjna z zajęć edukacyjnych i zachowania nie może być niższa od ustalonej wcześniej oceny.